

BOURACÍ PRÁCE

- Vybouraný materiál se musí odstraňovat tak, aby nedošlo k přetížení podlah.
- Bourací práce nad sebou jsou zakázány, pokud nejsou v technologickém postupu stanoveny podmínky zabezpečení pracovníků.
- Bourání nesmí být přerušeno, pokud není zajištěna stabilita bourané konstrukce nebo její části.
- Postupné bourání staveb postavených panelovou technologií se smí provádět až po rozpojení jednotlivých panelů a po předchozím zajištění jejich stability.
- Pokud se při bourání vyskytuje azbest, musí být ohrožený prostor vymezen kontrolovaným pásmem, v němž nelze jíst, pít ani kouřit. Musí být podniknuta další opatření podle předem stanoveného technologického postupu.
- S vybouraným materiálem obsahujícím azbest se zachází jako s nebezpečným odpadem.

Kontakty

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2
tel.: +420 221 921 111, fax: +420 224 918 391
web: <http://www.mpsv.cz>

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.
www.vubp.cz
www.bozpinfo.cz

Předcházení pracovním úrazům a mimořádným událostem při provádění bouracích prací

Bourací práce patří ve stavebnictví mezi činnosti, které svým charakterem představují zvýšené nebezpečí ohrožení života a zdraví pracovníků, kteří je provádějí. Může však při nich dojít i k ohrožení okolí stavby (např. zřícením objektu) se značnými následky. Míra rizik je podmíněna způsobem, kterým se bourací práce provádějí, od relativně bezpečného bourání pomocí strojů, až k ručnímu bourání, kdy mohou být pracovníci ohroženi obtížně předvídatelným chováním bourané konstrukce. Stabilitu a pevnost konstrukce v jednotlivých fázích bourání lze jen těžko předem odhadnout, přesto je toto riziko často podceňováno, snad i proto, že z hlediska požadavků na bezpečnost prováděné práce se jedná zdánlivě o obdobnou situaci jako v případě výstavby. Nezapomínejme také, že tato problematika se týká i zdánlivě nevýznamných, ale poměrně častých rekonstrukčních prací, mnohdy prováděných za plného provozu v modernizovaných objektech. Havárie vzniklé nesprávným postupem bouracích prací nejsou i v těchto případech nijak výjimečné.

Přípravné práce

- Bourací práce, při nichž jsou dotčeny nosné prvky stavební konstrukce, se smí provádět pouze podle technologického postupu stanoveného v dokumentaci bouracích prací.
- Minimálně musí zhotovitel zajistit před započítím bouracích nebo rekonstrukčních prací provedení průzkumu stavu objektu z hlediska jeho statiky, použitých materiálů, technického vybavení, zajištění rozvodů a vedení, zjištění stavu dotčených sousedních staveb apod.
- O výsledku průzkumu se musí udělat zápis, který uvede zjištěné skutečnosti.
- Na základě výsledků průzkumu a statického posouzení se

zpracovává technologický postup prováděných prací, kde je uvedeno, jak bude zajištěna bezpečnost práce.

- Technologický postup musí obsahovat návaznost a souběh jednotlivých pracovních operací, pracovní postupy pro jednotlivé pracovní činnosti, způsob odstraňování materiálu, způsob svislé a vodorovné dopravy, skladování materiálu, zajištění staveniště a pracoviště, použití pomocných stavebních konstrukcí – lešení a podpěr, zajištění inženýrských sítí, použití prozatímních rozvodů energií, stanovení osobních ochranných pracovních prostředků.
- Průzkum se musí věnovat i přítomnosti azbestu. Je-li to možné, musí být azbest a materiály obsahující azbest odstraněny před prováděním bouracích prací.
- Technologické postupy používané při zacházení se stavebními materiály obsahujícími azbest musí být upraveny tak, aby se předcházelo uvolňování azbestového prachu do ovzduší.
- Při částečném bourání, rekonstrukci a modernizaci budov, které zůstávají v provozu nebo jsou obydlené, musí být v technologických postupech uvedeny způsoby zajištění provozu a kontroly pracoviště z hlediska ochrany pracovníků a jiných osob.
- Zahájení bouracích prací se může uskutečnit jen na základě písemného příkazu odpovědného pracovníka zhotovitele a po vybavení pracoviště pomocnými konstrukcemi, materiálem a pomůckami určenými v technologickém postupu.
- Vstupy, výstupy, sestupy a vjezdy do prostoru bouraného objektu i do jednotlivých pracovišť musí být zajištěny po celou dobu prací a viditelně označeny. Zajištěn musí být i prostor bouracích prací.

Zásady při provádění bouracích a rekonstrukčních prací

- Před zahájením bouracích prací je nutno stanovit signál, kterým v naléhavém případě bezprostředního ohrožení dá osoba určená

zhotovitelem k řízení bouracích prací pokyn k bezprostřednímu opuštění pracoviště. S tímto signálem musí být seznámeni všichni dotčené fyzické osoby.

- Stálý dozor vykonávaný fyzickou osobou pověřenou zhotovitelem musí být zajištěn při bourání staveb vyšších než přízemních, strhávání svislých konstrukcí od výšky 3 m, bourání schodišť a vysunutých částí, při bourání, kdy dochází ke změně konstrukční bezpečnosti stavby nebo také pokud bourací práce probíhají na dvou nebo více místech v rámci jedné bourané stavby současně.
- Bourat se musí tak, aby se nenarušila stabilita okolních objektů, případně musí být provedeno zajištění sousedních staveb způsobem stanoveným v dokumentaci.
- Strhávání střešní konstrukce nebo krovů pomocí lan a tažných strojů je dovoleno pouze v případě, že jsou učiněna opatření ke stabilizování zbývající části konstrukce.
- Bourání klenby uvolněním části konstrukce, která ji zajišťuje, lze provádět pouze strojním způsobem a je-li zajištěno, že zřícením klenby nedojde k ohrožení fyzických osob.
- Pokud není zajištěna únosnost bourané konstrukce, musí být bourání prováděno ze samostatné pomocné konstrukce.
- Při bourání zdí, které stabilizují vystupující konstrukce, například balkony nebo arkýře, je nutno zajistit tyto konstrukce tak, aby nedošlo k nežádoucí ztrátě jejich stability.
- Konstrukční prvky mohou být odstraněny při ručním bourání jen tehdy, nejsou-li zatíženy.
- Ruční bourání nosných svislých konstrukcí se provádí zásadně směrem shora dolů.
- Ruční bourání stropů s nosnou konstrukcí je dovoleno pouze, když jsou zdi nad ní zbourané, jsou odkryté nosné prvky a ze stropů je odstraněn bouraný materiál.